

ПРОГРАМА
сприяння залученню інвестицій та розвитку підприємництва на території
Черкаської міської територіальної громади на 2027-2031 роки

ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКОЇ НАПРАВЛЕНА
ПРОГРАМА

Повномасштабне вторгнення росії в Україну та військові дії на території країни негативно вплинули на економічну активність та інвестиційний клімат в цілому, спричинили нові виклики для стійкості громад, змінили пріоритети, але не скасували потреби в подальшому розвитку та інвестиціях.

Черкаська міська територіальна громада є тиловою, але теж стикнулася з проблемами забезпечення безпеки, відбудови критичної та соціальної інфраструктури, відновленням житла, вирішенням проблем внутрішньо переміщених осіб, забезпечення енергетичної стійкості та безпеки та низкою інших. Такі роботи та заходи, передусім, фінансуються коштами бюджету громади, а також благодійними організаціями та донорами іноземних держав. Втім, для повноцінного відновлення та розвитку економіки, зокрема і після війни, потрібні додаткові інвестиції.

Для більшості представників бізнес середовища, що впроваджують свою діяльність на території Черкаської міської територіальної громади, війна створила низку проблем серед яких: припинення традиційних ланцюжків поставок сировини та комплектуючих, а також збуту готової продукції, зниження попиту на товари та послуги, зростання цін на сировину та енергоносії, труднощі з залученням фінансування, небезпека для життя підприємців і співробітників, фізичне руйнування основних засобів, брак персоналу та багато інших. Всі ці фактори негативно вплинули на реалізацію інвестиційних проєктів, або стали причиною для їх зупинення.

Під час військового стану релоковані та взяті на облік як платники податків у місті Черкаси з територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих, 62 юридичних особи та 94 фізичних особи підприємці.

Бізнесу довелося оперативно будувати та впроваджувати нові рішення та процеси, однак, незважаючи на всі труднощі, бізнес продовжує працювати, зберігати робочі місця, сплачувати податки та забезпечувати населення товарами та послугами.

Зрозуміло, що в умовах війни в Україні, що триває, інвестиційна привабливість значно знизилась, відображаючи вплив війни на бізнес-середовище. І саме адаптація бізнесу до нових реалій, вжиття заходів для зменшення ризиків, сприяє відновленню інвестиційної привабливості. Відновлення економіки та забезпечення стабільності в умовах воєнного стану вимагає дієвих заходів по підтримці місцевого бізнесу та залученню мультиплікаторів економічного розвитку, тобто інвестицій, що не лише забезпечують відновлення, а і сприяють створенню нових робочих місць та збільшенню податкових надходжень.

Тож для посилення стійкості громади у кризовий період важливим є формування місцевої політики, направленої на зменшення ризиків, усунення адміністративних перепон, створення середовища, сприятливого для розвитку бізнесу, підтримку відновлення потужностей виробництв та зростання конкурентноспроможної продукції та послуг, розширення ринків збуту, проведення маркетингу для

покращення іміджу Черкаської міської територіальної громади на регіональному та міжнародному рівнях.

Вказані заходи відповідають основним завданням для досягнення стратегічних цілей оновленої Стратегії регіонального розвитку України, зокрема щодо підтримки стійкості локального бізнесу в умовах системних ризиків збройної агресії росії проти України та щодо спрощення умов для ведення бізнесу, а також Національній економічній стратегії щодо розвитку екосистеми підтримки бізнесу, розширення доступу до фінансування та спрощення регуляторного середовища, декарбонізації та ін.

МЕТА ПРОГРАМИ

Програма сприяння залученню інвестицій та розвитку підприємництва на території Черкаської міської територіальної громади на 2027-2031 роки направлена на підвищення інвестиційної привабливості громади, створення сприятливих умов для відновлення та розвитку бізнесу, підвищення його конкурентоспроможності, зростання надходжень всіх видів інвестицій для забезпечення стійкості соціально-економічного розвитку громади.

ОБГРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ ТА СПОСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ, СТРОКИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Попри виклики військового часу, незважаючи на труднощі і перешкоди, що існують, наша громада має забезпечувати стійкість її соціально-економічного розвитку та рівень інвестиційної привабливості шляхом реалізації комплексу заходів з підтримки розвитку підприємницької діяльності, надання інформаційної, організаційної та ресурсної підтримки суб'єктів підприємницької діяльності, формування сприятливого інвестиційного клімату, просування потенціалу громади.

Вирішення проблемних питань розвитку громади та досягнення цілей планується забезпечувати за наступним напрямками:

- надання підтримки суб'єктам підприємницької діяльності через спрощення регуляторної системи, удосконалення інструментів фінансової підтримки, створення сприятливого середовища для започаткування і ведення підприємницької діяльності;
- формування підприємницької культури за рахунок підвищення рівня компетенцій, популяризації підприємницької діяльності, нарощування інформаційної та освітньої підтримки підприємництва, зокрема молодіжного підприємництва;
- покращення комунікації з бізнесом та розвиток інфраструктури підтримки підприємництва, створення майданчиків для взаємовигідної та ефективної співпраці місцевого бізнесу, освітніх закладів та наукових установ;
- організація професійної підготовки та перепідготовки для провадження підприємницької діяльності, зокрема для учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни та молоді;
- підтримка заходів зі зменшення обсягів споживання енергії та забезпечення енергетичної незалежності суб'єктів господарювання;
- проведення маркетингових заходів, спрямованих на створення й підтримку привабливості територіальної громади для ведення бізнесу та інвестування;
- просування економічного потенціалу громади, зокрема через розвиток міжрегіональної та міжнародної співпраці, поширення інформації про інвестиційні пропозиції громади, продукцію і послуги місцевих виробників та надавачів послуг, туристичний потенціал міста, сприяння налагодженню ділових контактів тощо.

Виконання Програми передбачається протягом 2027-2031 років.

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ТА ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ

Основними завданнями програми є:

- формування сприятливих нормативно-правових умов для започаткування та провадження підприємницької діяльності на основі дерегуляції регуляторної політики у сфері господарської діяльності на місцевому рівні;
- створення сприятливих умов для започаткування нових та розвитку існуючих підприємств, підвищення їх конкурентоздатності;
- розвиток інфраструктури підтримки підприємництва, надання організаційної, інформаційно-консультаційної та ресурсної підтримки;
- підтримка ділової та інвестиційної активності, сприяння суб'єктам підприємництва у просуванні власної продукції та послуг;
- формування інвестиційно-привабливого іміджу громади як території, сприятливої для інвестування та співробітництва;
- популяризація підприємницької діяльності, залучення ветеранів та ветеранок, членів їх сімей та молоді до самозайнятості;
- налагодження ефективного партнерства «влада-бізнес» для вирішення соціально-економічних проблем громади;
- сприяння зниженню енергоємності та підвищення екологічності місцевої економіки;
- підготовка інвестиційних пропозицій, в тому числі проєктів державно-приватного партнерства;
- активізація інвестиційної діяльності, створення «точок росту» для залучення інвестицій в економіку;
- розширення міжрегіонального та міжнародного співробітництва, співпраці з міжнародними фінансовими організаціями та донорами.

План заходів та етапи реалізації програми на 2027-2031 роки

№ з/п	Зміст заходів	Виконавці	Термін виконання
1	2	3	4
1	Удосконалення нормативно-правового регулювання, забезпечення перегляду та відстеження результативності регуляторних актів	Департамент економіки та розвитку, інші виконавчі органи міської ради, комунальні підприємства	2027-2031 роки
2	Адміністрування та підтримка актуальної інформації в рубриках «Регуляторна політика» щодо планування, публікації проєктів регуляторних актів, переліку діючих регуляторних актів, результатів перегляду та відстеження та ін.	Департамент економіки та розвитку	2027-2031 роки
3	Проведення заходів та підготовка матеріалів для підтримки кредитного рейтингу міста та рейтингу інвестиційної привабливості	Департамент економіки та розвитку, інші виконавчі органи міської ради, комунальні підприємства	2027-2031 роки
4	Формування та наповнення бази даних інвестиційних пропозицій міста приватної та комунальної власності: зокрема: - підготовка, збір та узагальнення інвестиційних проєктів та пропозицій,	Департамент економіки та розвитку, інші виконавчі органи міської ради, комунальні підприємства,	2027-2031 роки

	інформації про земельні ділянки, що можуть бути запропоновані потенційним інвесторам, в т.ч. «greenfield» та «brownfield»;	зацікавлені суб'єкти підприємницької діяльності (за згодою)	
5	Підтримка актуальної інформації про можливості у залученні грантів, навчання, участі у проектах, залучення міжнародної технічної допомоги на сайті міської ради та сторінці «Facebook»	Департамент економіки та розвитку	2027-2031 роки
6	Просування інвестиційних можливостей міста: - постійне оновлення інвестиційного паспорту громади; - підтримка та адміністрування розділу сайту Черкаської міської ради «Розвиток міста»; - промоція інвестиційного та туристичного потенціалу громади; - розроблення, постійне оновлення та розповсюдження інформаційно-презентаційних матеріалів; - підготовка та представлення електронних презентацій та відеороликів про потенціал міста та пріоритетні проекти; - участь у міжнародних та міжрегіональних заходах інвестиційного, туристичного та іміджевого спрямування тощо	Департамент економіки та розвитку, інші виконавчі органи міської ради, комунальні підприємства та представники бізнесу	2027-2031 роки
7	Розвиток міжрегіонального та міжнародного співробітництва, зокрема із залученням суб'єктів підприємницької діяльності	Департамент економіки та розвитку, інші виконавчі органи міської ради, громадські спілки та об'єднання з питань підприємництва (за згодою)	2027-2031 роки
8	Організація прийомів офіційних делегацій, представників міжнародних організацій, фінансових інституцій, ділових партнерів для вирішення можливих питань співробітництва	Департамент економіки та розвитку, інші виконавчі органи міської ради, громадські спілки та об'єднання з питань підприємництва (за згодою)	2027-2031 роки
9	Інформаційно-консультаційна підтримка суб'єктів господарювання з питань здійснення підприємницької діяльності, оподаткування, залучення інвестиційних коштів, кредитування та міжнародної технічної допомоги	Департамент економіки та розвитку, інші виконавчі органи міської ради, громадські спілки та об'єднання з питань підприємництва (за згодою)	2027-2031 роки
10	Проведення зустрічей з підприємницькими колами міста щодо обговорення проблемних питань та пошуку шляхів їх вирішення (зокрема Ради підприємців, іншими організаціями та об'єднаннями)	Департамент економіки та розвитку, інші виконавчі органи міської ради та державні виконавчі органи, громадські спілки та об'єднання з питань підприємництва (за згодою)	2027-2031 роки
11	Проведення заходів з підтримки місцевих товаровиробників, зокрема організації місцевих ринків, ярмарків та сезонної торгівлі ярмарків із залученням місцевих суб'єктів підприємницької діяльності міста	Департамент економіки та розвитку, КП «Черкаські ринки», громадські спілки та об'єднання з питань	2027-2031 роки

		підприємництва (за згодою)	
12	Участь у виставках, ярмарках, форумах, семінарах, презентаціях, бізнес-місіях інших заходах економічного спрямування, зокрема за участі представників місцевого бізнесу	Департамент економіки та розвитку, суб'єкти підприємницької діяльності, їх громадські спілки та об'єднання (за згодою)	2027-2031 роки
13	Організація навчальних семінарів, практикумів, круглих столів тощо з питань нормативного регулювання підприємницької діяльності	Департамент економіки та розвитку, інші виконавчі органи міської ради, громадські спілки та об'єднання з питань підприємництва (за згодою)	2027-2031 роки
14	Проведення заходів щодо популяризації підприємницької діяльності	Департамент економіки та розвитку, громадські спілки та об'єднання з питань підприємництва (за згодою)	2027-2031 роки
15	Розвиток фінансових механізмів підтримки підприємництва: - часткове відшкодування витрат суб'єктів підприємницької діяльності за залученими кредитами, - на участь у виставково-презентаційних заходах, - заходів з цифровізації (створення сайтів, онлайнпродажі тощо) - проведення енергоефективних заходів та розвитку відновлювальної енергії; - підтримка пріоритетних бізнес-проектів	Департамент економіки та розвитку, громадські спілки та об'єднання з питань підприємництва (за згодою)	2027-2031 роки
16	Підвищення ефективності діяльності та якості послуг виконавчих органів міської ради	Департамент «Центру надання адміністративних послуг», департамент економіки та розвитку, громадські спілки та об'єднання з питань підприємництва (за згодою)	2027-2031 роки
17	Створення та організація діяльності Індустріального парку на території міста	Департамент економіки та розвитку, департамент архітектури та містобудування	2027-2031 роки

ОБСЯГИ І ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ

Фінансування Програми здійснюється відповідно до діючого законодавства в межах фінансових можливостей за рахунок коштів бюджету Черкаської міської територіальної громади за кодами програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів та інших джерел незаборонених законодавством.

№ з/п	Завдання	Прогнозні обсяги, тис.грн.				
		2027 рік	2028 рік	2029 рік	2030 рік	2031 рік
1	Послуги залучених фахівців (консультантів та інших	378,0	400,0	425,0	450,0	475,0

	фахівців щодо підготовки інвестиційних проєктів, заявок на фінансування, техніко-економічної та іншої документації, юридичний супровід, переклад тощо)					
2	Оплата послуг з підготовки статистичної інформації	28,0	30,0	32,0	34,0	36,0
3	Оплата послуг з оновлення кредитного рейтингу та рейтингу інвестиційної привабливості Черкаської міської територіальної громади	96,0	102,0	106,0	108,0	110,0
4	Оплата послуги з проживання, харчування, організації трансферу та супроводу в рамках прийомів представників офіційних делегацій та бізнес-зустрічей	180,0	200,0	200,0	220,0	250,0
5	Проведення аудиту та досліджень галузей з питань розвитку бізнесу, залучення інвестицій, опитувань суб'єктів підприємницької діяльності тощо	250,0	260,0	270,0	280,0	290,0
6	Оплата послуг зі створення презентаційно-інформаційної продукції	100,0	105,0	110,0	115,0	120,0
7	Оплата послуг зі створення фото та відеоматеріалів	100,0	105,0	110,0	115,0	120,0
8	Участь у виставках, ярмарках, форумах, семінарах, презентаціях, бізнес-місіях інших заходах економічного спрямування, зокрема за участі представників бізнесу	100,0	105,0	110,0	115,0	120,0
9	Організація освітніх заходів у різних форматах, навчальних семінарів, практикумів, круглих столів тощо з питань підприємницької діяльності	180,0	200,0	220,0	240,0	260,0
10	Надання часткової компенсації ставок за кредитами суб'єктам підприємницької діяльності	1360,0	1460,0	1490,0	1600,0	1800,0
11	Надання фінансової підтримки суб'єктам підприємницької діяльності шляхом часткового відшкодування витрат на участь у виставково-ярмаркових заходах, реалізацію заходів з цифровізації, енергоефективних заходів	150,0	150,0	150,0	180,0	200,0
12	Фінансова підтримка бізнес-проєктів, зокрема в категоріях: - ветеранський бізнес; - молодіжне підприємництво	2000,0	2300,0	2600,0	2900,0	3500,0
13	Часткове відшкодування витрат суб'єктів підприємницької	15000,0	15000,0	15000,0	15000,0	15000,0

	діяльності на придбання приладів та обладнання з енергозбереження та енергозабезпечення, зокрема ВДЕ					
14	Безповоротна фінансова допомога суб'єктам підприємницької діяльності, що постраждали внаслідок збройної агресії	15000,0	15000,0	15000,0	15000,0	15000,0
15	Оплата послуг з розроблення концепції Індустріального парку	400,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Всього	35 322,00	35 417,00	35 823,00	36 357,00	37 281,00

Головними розпорядниками коштів бюджету Черкаської міської територіальної громади із видатків на реалізацію Програми є департамент економіки та розвитку Черкаської міської ради.

КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Відповідальним виконавцем Програми є департамент економіки та розвитку Черкаської міської ради. Відповідальний виконавець у процесі виконання програми забезпечує цільове та ефективне використання бюджетних коштів протягом усього строку реалізації відповідної програми у межах визначених бюджетних призначень.

Головний розпорядник коштів в межах своїх повноважень здійснює оцінку ефективності програми, що передбачає заходи з моніторингу, аналізу та контролю за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів.

ОЧІКУВАНИЙ КІНЦЕВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Основними результатами, яких планується досягти, є:

- відновлення діяльності та підвищення конкурентноспроможності місцевого бізнесу;
- забезпечення сприятливих умов для функціонування та розвитку підприємництва, розвиток співробітництва з підприємницькими колами;
- поліпшення інвестиційного іміджу громади;
- збільшення надходжень до бюджету громади.

№ з/п	Очікувані показники	Одиниця виміру	2027 рік	2028 рік	2029 рік	2030 рік	2031 рік
1	Затрати						
1.1	Послуги залучених фахівців (консультантів та інших фахівців щодо підготовки інвестиційних проєктів, заявок на фінансування, техніко-економічної та іншої документації, юридичний супровід, переклад тощо)	тис.грн	378,0	400,0	425,0	450,0	475,0
1.2	Оплата послуг з підготовки статистичної інформації	тис.грн	28,0	30,0	32,0	34,0	36,0
1.3	Оплата послуг з оновлення кредитного рейтингу та рейтингу інвестиційної привабливості Черкаської міської територіальної	тис.грн	96,0	102,0	106,0	108,0	110,0

	громади						
1.4	Оплата послуги з проживання, харчування, організації трансферу та супроводу в рамках прийомів представників офіційних делегацій та бізнес-зустрічей	тис.грн	180,0	200,0	200,0	220,0	250,0
1.5	Проведення аудиту та досліджень галузей з питань розвитку бізнесу, залучення інвестицій, опитувань суб'єктів підприємницької діяльності тощо	тис.грн	250,0	260,0	270,0	280,0	290,0
1.6	Оплата робіт та послуг з виготовлення презентаційно-інформаційної продукції	тис.грн	100,0	105,0	110,0	115,0	120,0
1.7	Оплата послуг та робіт з виготовлення фото та відеоматеріалів	тис.грн	100,0	105,0	110,0	115,0	120,0
1.8	Участь у виставках, ярмарках, форумах, семінарах, презентаціях, бізнес-місіях інших заходах економічного спрямування, зокрема за участі представників бізнесу	тис.грн	100,0	105,0	110,0	115,0	120,0
1.9	Організація освітніх заходів у різних форматах, навчальних семінарів, практикумів, круглих столів тощо з питань підприємницької діяльності	тис.грн	180,0	200,0	220,0	240,0	260,0
1.10	Надання часткової компенсації ставок за кредитами суб'єктам підприємницької діяльності	тис.грн	1360,0	1460,0	1490,0	1600,0	1800,0
1.11	Надання фінансової підтримки суб'єктам підприємницької діяльності шляхом часткового відшкодування витрат на участь у виставково-ярмаркових заходах, реалізацію заходів з цифровізації, енергоефективних заходів	тис.грн	150,0	150,0	150,0	180,0	200,0
1.12	Фінансова підтримка бізнес-проєктів, зокрема в категоріях: - ветеранський бізнес; - молодіжне підприємництво	тис.грн	2000,0	2300,0	2600,0	2900,0	3500,0
1.13	Часткове відшкодування витрат суб'єктів підприємницької діяльності на придбання приладів та обладнання з енергозбереження та енергозабезпечення, зокрема ВДЕ	тис.грн	15000,0	15000,0	15000,0	15000,0	15000,0
1.14	Безповоротна фінансова допомога суб'єктам підприємницької діяльності, що постраждали внаслідок збройної агресії	тис.грн	15000,0	15000,0	15000,0	15000,0	15000,0
1.15	Оплата послуг з розроблення концепції Індустріального парку	тис.грн	400,0	-	-	-	-
2	Продукти						
2.1	Кількість послуг залучених фахівців	од.	6	6	6	6	6
2.2	Кількість послуг з підготовки статистичної інформації	тис.грн	15	15	15	15	15

2.3	Кількість послуг з оновлення кредитного рейтингу та рейтингу інвестиційної привабливості Черкаської міської територіальної громади	тис.грн	2	2	2	2	2
2.4	Кількість послуг з проживання, харчування, організації трансферу, супроводу тощо	од.	12	12	12	12	12
2.5	Кількість проведених заходів з досліджень, аудиту, опитувань тощо	од.	4	4	4	4	4
2.6	Кількість виготовленої презентаційно-інформаційної продукції	од.	800	800	800	800	800
2.7	Кількість послуг з виготовлення фото та відеоматеріалів	од.	2	2	2	2	2
2.8	Кількість заходів, у яких планується взяти участь	од.	2	2	2	2	2
2.9	Кількість організованих освітніх заходів з питань підприємницької діяльності	од.	4	4	4	4	4
2.10	Кількість суб'єктів підприємницької діяльності, які отримали часткову компенсацію ставок за кредитами	од.	12	13	13	14	15
2.11	Кількість суб'єктів підприємницької діяльності які отримали часткове відшкодування витрат на участь у виставково-ярмаркових на участь у виставково-ярмаркових заходах	од.	10	10	10	12	13
2.12	Кількість підтриманих бізнес-проектів	од.	7	8	9	10	12
2.13	Кількість суб'єктів підприємницької діяльності які отримали часткове відшкодування витрат на придбання приладів та обладнання з енергозбереження та енергозабезпечення, зокрема ВДЕ	од.	75	75	75	75	75
2.14	Кількість суб'єктів підприємницької діяльності, що постраждали внаслідок збройної агресії, які отримали безповоротну фінансову допомогу	од.	55	55	55	55	55
2.15	Кількість послуг з розроблення концепції Індустріального парку	од.	1	-	-	-	-
	Ефективність						
3.1	Середня вартість послуги із залучення фахівців	тис.грн	63,00	66,66	70,83	75,0	79,166
3.2	Середня вартість послуги з підготовки статистичної інформації	тис.грн	1,87	2,0	2,13	2,27	2,4
3.3	Середня вартість послуги з оновлення кредитного рейтингу та рейтингу інвестиційної привабливості Черкаської міської територіальної громади	тис.грн	48,0	51,0	53,0	54,0	55,0
3.4	Середня вартість послуги з проживання, харчування, організації трансферу, супроводу тощо	тис.грн	15,0	16,66	16,66	18,33	20,83
3.5	Середня вартість послуги з досліджень, аудиту, опитувань тощо	тис.грн	62,5	65,0	67,5	70,0	72,5

3.6	Середня вартість презентаційно-інформаційної продукції	тис.грн	0,125	0,131	0,1375	0,144	0,15
3.7	Середня вартість послуги з виготовлення фото- та відеоматеріалів про місто	тис.грн.	50,0	52,5	55,0	57,5	60,0
3.8	Середня вартість послуги з участі у виставках, ярмарках, форумах, презентаціях та інших заходах	тис.грн.	50,0	52,5	55,0	57,5	60,0
3.9	Середня вартість послуги з проведення одного заходу	тис.грн.	45,0	50,0	55,0	58,0	65,0
3.10	Середній обсяг відшкодувань по кожному кредиту в рік на одного суб'єкта підприємницької діяльності	тис.грн	113,33	112,3	114,61	114,28	120,0
3.11	Середній обсяг відшкодувань на одного суб'єкта підприємницької діяльності на участь у виставково-ярмаркових заходах	тис.грн	15,0	15,0	15,0	15,0	15,38
3.12	Середній розмір фінансової підтримки на реалізацію бізнес-проектів	тис.грн	285,71	287,5	288,89	290,0	291,67
3.13	Середній розмір відшкодування на придбання приладів та обладнання з енергозбереження та енергозабезпечення	тис.грн	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0
3.14	Середній розмір безповоротної фінансової допомоги суб'єктам підприємницької діяльності, що постраждали внаслідок збройної агресії	тис.грн	272,73	272,73	272,73	272,73	272,73
3.15	Середня вартість послуги з розроблення концепції Індустріального парку	тис.грн	400,0	-	-	-	-
4	Якості						
4.1	Відсоток отриманих послуг залучених фахівців до запланованого	%	100	100	100	100	100
4.2	Відсоток отриманих послуг з підготовки статистичної інформації	%	100	100	100	100	100
4.3	Відсоток отриманих послуг з оновлення кредитного рейтингу та рейтингу інвестиційної привабливості Черкаської міської територіальної громади	%	100	100	100	100	100
4.4	Відсоток отриманих послуг з проживання, харчування, організації трансферу, супроводу тощо до запланованого	%	100	100	100	100	100
4.5	Відсоток отриманих послуг з досліджень аудиту, опитувань, тощо до запланованого	%	100	100	100	100	100
4.6	Відсоток розповсюдженої презентаційно-інформаційної продукції до запланованого	%	100	100	100	100	100
4.7	Відсоток виготовлених фото та відеоматеріалів про місто до запланованого	%	100	100	100	100	100
4.8	Відсоток участі у заходах до запланованого	%	100	100	100	100	100

4.9	Відсоток проведених заходів освітнього спрямування до запланованого	%	100	100	100	100	100
4.10	Відсоток відшкодувань по кредитах суб'єктів підприємницької діяльності в рік до запланованого	%	100	100	100	100	100
4.11	Відсоток відшкодувань на одного суб'єкта підприємницької діяльності на участь у виставково-ярмаркових заходах, реалізацію заходів з цифровізації, енергоефективних заходів до запланованого	%	100	100	100	100	100
4.12	Відсоток підтриманих бізнес-проектів до запланованого	%	100	100	100	100	100
4.13	Відсоток наданих відшкодувань на придбання приладів та обладнання з енергозбереження та енергозабезпечення в рік до запланованого	%	100	100	100	100	100
4.14	Відсоток наданої безповоротної фінансової допомоги суб'єктам підприємницької діяльності, що постраждали внаслідок збройної агресії, в рік до запланованого	%	100	100	100	100	100
4.15	Відсоток отриманих послуг з розроблення концепції Індустріального парку	%	100	-	-	-	-

**Звіт про виконання заходів Програми
сприяння залученню інвестицій та розвитку підприємництва у м.Черкаси на
2022-2026 роки**

Терміни реалізації заходів Програми сприяння залученню інвестицій та розвитку підприємництва у м.Черкаси на 2022-2026 роки припали на початок війни росії в Україні, що триває та створила низку проблем та ризиків як для ведення бізнесу так і інвестування.

Вже п'ятий рік поспіль економіка функціонує в дуже складних умовах. Економічний потенціал Черкаської міської територіальної громади характеризується потужним багатогалузевим промисловим комплексом, розвиненою комунальною та транспортною інфраструктурою, достатньою мережею ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури.

Економіка Черкаської міської громади має переважно індустріальний характер. На території громади здійснюють діяльність та подають звітність 635 промислових підприємств, на яких 23723 найманих працівники, з них близько 100 великих та середніх підприємств.

Структура економіки має достатній рівень диверсифікації за видами економічної діяльності та за основними підприємствами. Переважають хімічна та будівельна промисловість, машинобудування, металообробка, виробництво мінеральної продукції. Структура промислового комплексу м. Черкаси переважно орієнтована на внутрішній ринок.

Найбільша кількість підприємств – юридичних осіб здійснюють діяльність у галузях: оптова та роздрібна торгівля - 24,1%, діяльність у сфері адміністративного обслуговування - 14,2% та переробна промисловість - 12,8%.

Галузі економіки міста, в яких зосереджена найбільша кількість працівників: переробна промисловість - 26,8%, охорона здоров'я та надання соціальної допомоги - 14,3%, оптова та роздрібна торгівля - 13,9%, освіта - 12,8%.

Від початку повномасштабного ворожого вторгнення триває адаптація бізнесу Черкаської міської територіальної громади до умов воєнного часу. Не зважаючи на труднощі військового часу бізнесу вдається балансувати та знаходити рішення. За останні декілька років основні показники діяльності суб'єктів підприємницької діяльності зберігають позитивну тенденцію.

Протягом 2025 року кількість суб'єктів господарювання, які стали на облік у місті Черкаси як фізичні особи підприємці перевищила кількість припинених ФОП. Зокрема, згідно інформації порталу Clarity Hromada у січні - грудні 2025 року кількість суб'єктів господарювання, які стали на облік у місті Черкаси як фізичні особи підприємці більша, ніж кількість припинених ФОП: за 12 місяців 2025р. відкрито 2403 од. ФОП і припинено 2274 од. ФОП. Відкрито за 2025 рік 366 підприємств – юридичних осіб, а припинили діяльність 149 підприємств.

Кількість зареєстрованих юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців м. Черкаси

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Юридичні особи, одиниць	12023 ¹	12462 ¹	13061 ¹	13519 ¹	11625 ²	15984 ²	14577 ¹	14824 ¹	15061 ¹
Фізичні особи-підприємці, осіб	14859 ¹	15313 ¹	15837 ¹	16094 ¹	20186 ²	20497 ²	15214 ¹	16307 ¹	17068 ¹

¹ Дані Головного управління статистики в Черкаській області

² Дані Головного управління Державної Податкової Служби в Черкаській області

З 11 квітня 2022 року Черкаську область включено в урядову програму релокації підприємств. З початку війни забезпечується інформування бізнесу та ЧОДА про наявні вільні площі і земельні ділянки, що можуть бути запропоновані для евакуації бізнесу на територію громади.

Згідно інформації Головного управління Державної податкової служби у Черкаській області, протягом 2022-2025 років взяті на облік як платники податків у місті Черкаси з територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окуповані, 62 юридичних особи та 94 фізичних особи підприємці.

Розвиток ринку праці міста Черкаси у 2022-2025 рр. характеризувався збереженням високого рівня зайнятості населення – питома вага зайнятих у загальній чисельності наявного населення громади щорічно перевищувала відповідний показник по Україні в цілому.

Зважаючи на структуру економіки, ринок праці громади помірно диверсифікований за видами економічної діяльності та основними роботодавцями. До найбільших роботодавців відносяться як установи бюджетної сфери, так і промислові, будівельні та транспортні підприємства.

За даними Головного управління Пенсійного фонду України в Черкаській області середньооблікова кількість штатних працівників по м. Черкаси станом на 01.01.2026 року становила 93 356 осіб. Річний фонд оплати праці за 2025 рік становив 49 257 388,9 тис. грн.

Динаміка рівня оплати праці та зайнятості населення впливає на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб (найвагоміше джерело наповнення бюджету громади). Обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб протягом 2021-2022 рр. зростали. У 2023 та 2024 роках, внаслідок внесення змін до чинного законодавства щодо особливостей зарахування податку на доходи фізичних осіб до державного та місцевих бюджетів, динаміка надходжень за цим джерелом до бюджету громади погіршилась. У 2025 році позитивну динаміку зростання надходжень податку на доходи фізичних осіб було відновлено, що було забезпечено подальшим пожвавленням економічної активності на території громади – сукупний приріст надходжень податку становив 16,9% до відповідного показника 2024 року.

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників громади у цілому відповідали або перевищували аналогічні показники по країні, але протягом усього аналізованого періоду розмір середньомісячної заробітної плати штатних працівників громади залишався нижчим за середній показник по країні.

Згідно даних Головного управління статистики в Черкаській області, середньомісячна заробітна плата штатного працівника по місту Черкаси у 4 кварталі 2025 року, становила 24707 грн., що у 3 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (8000 грн) та на 8,5% більше середньомісячної заробітної плати по Черкаській області.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників у 2025 році, грн.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
по м. Черкаси	20754	23231	22695	24707
по Черкаській області	18694	21231	21114	22776
У % до середнього рівня по Черкаській області	111,0	109,4	107,5	108,5

Значну роль у забезпеченні зайнятості мешканців громади має малий та середній бізнес, розвитку якого приділяється особлива увага.

У Черкасах працюють 4241 малих підприємств – юридичних осіб. За даними Головного управління статистики у Черкаській області станом на 01.01.2026 р. у місті Черкаси здійснювали діяльність 17068 підприємців – фізичних осіб, у яких працювали 6350 найманих працівників. Кількість зайнятих працівників (разом з фізичними особами – підприємцями) 23418 осіб.

	Кількість підприємств, одиниць	Кількість працюючих, осіб	Дохід, тис. грн
Малі підприємства	4241	28721	64045589

На території громади ведеться активне будівництво. За 2025 рік підприємствами міста освоєно 4 261,216 млн. грн капітальних інвестицій, що на 19,3% більше, ніж у відповідному періоді 2024 року.

Динаміка освоєння капітальних інвестицій, тис.грн.

	2018	2019	2021	2022	2023	2024	2025
Капітальні інвестиції	2584100	3053171	4556028	1651893	3052207	3569036	4261216
Капітальні інвестиції на 1 особу	9,29	11,08	16,74	6,17	11,47	13,52	16,26

Капітальні інвестиції за напрямками їх освоєння розподілилися таким чином: машини, обладнання та інвентар – 34%; нежитлові будівлі –25,3%; житлові будівлі – 2,1%; інженерні споруди – 10,7%, транспорт – 8,4%.

Капітальні інвестиції за видами активів

	Тис.грн		У % до загального підсумку	
	січень–грудень 2025	січень–грудень 2024	січень–грудень 2025	січень–грудень 2024
Усього	4261216	3569036	100,0	100,0
інвестиції у матеріальні активи	4194245	3515449	98,4	98,5
будівлі житлові	514994	388808	12,1	10,9
будівлі нежитлові	1079498	449434	25,3	12,6
інженерні споруди	454802	538112	10,7	15,1
машини, обладнання та інвентар	1448294	1484188	34,0	41,6
транспортні засоби	358219	412228	8,4	11,6
інші матеріальні активи	333653	к	7,8	к

інвестиції у нематеріальні активи	66971	53587	1,6	1,5
-----------------------------------	-------	-------	-----	-----

Відповідно до даних Черкаської митниці, за результатами роботи протягом січня-грудня 2025 року, на митних постах міста Черкаси загальні обсяги експортних операції склали 500,259 млн. доларів США, імпорتنих операцій – 224,707 млн. доларів США. Обсяг експорту у порівнянні з даними за 2024р. збільшився на 26,2%, обсяг імпорту – зменшився на 9%.

Обсяги экспорту-импорта товаров протягом січня-грудня 2025 року

	Експорт		Імпорт		Сальдо, млн.дол. США	Коефіцієнт покриття експортом імпорту
	млн.дол. США	у % до 2024р.	млн.дол. США	у % до 2024р.		
м. Черкаси	500,2	126,2	224,7	91,0	+275,5	2,2

Відповідно до даних Черкаської митниці позитивне сальдо зовнішньої торгівлі становило 275,55 млн. дол. (за 2024р. також позитивне – 149,51 млн. дол.). Коефіцієнт покриття експортом імпорту протягом 2025 року становив 2,2 проти 1,6 у 2024 р.

Війна на території країни суттєво уповільнила роботу щодо реалізації важливих для громади інвестиційних проєктів. При цьому Черкаська міська рада продовжує активну роботу в напрямку покращення інвестиційного клімату, забезпечує умови для залучення коштів інвесторів, реалізації нових проєктів. Виконавчі органи міської ради активно співпрацюють з міжнародними інституціями та беруть участь у залученні коштів міжнародної технічної допомоги.

За час війни налагоджено співпрацю з громадами:

- 22 липня 2022 року підписано Угоду про встановлення побратимських відносин та співпраці між містом Валмієра (Латвійська Республіка) і містом Черкаси (Україна);

- 11 травня 2023 року підписано Угоду про встановлення солідарного партнерства та майбутньої співпраці між містом Білефельд (Федеративна Республіка Німеччина) та містом Черкаси (Україна);

- 09 травня 2024 року підписано Угоду про встановлення солідарного партнерства та співпраці між районом Штайнфурт (Федеративна Республіка Німеччина) та містом Черкаси (Україна);

- 23 серпня 2024 року підписано Угоду про встановлення дружніх відносин та співпраці між містом Малсбері (Англія) та містом Черкаси (Україна).

З 2022 року Черкаська громада є учасником проєкту енергетичної безпеки, що фінансується Агенством США з міжнародного розвитку (USAID). В рамках співпраці одне з комунальних підприємств громади отримало будівельну техніку, когенераційні машини та інше обладнання.

Місто-побратим Бидгощ (Польща) неодноразово надсилав гуманітарну допомогу місту Черкаси. До громади, серед іншого, доставляли продукти харчування, засоби гігієни, одяг, ліки, медичні та санітарно-гігієнічні засоби. Разом із цим, від польських партнерів Черкаси отримали необхідне обладнання для наших захисників. Також У 2022 році міська влада м. Бидгощ надала фінансову допомогу місту Черкаси у вигляді цільової дотації у розмірі 100 000,00 (сто тисяч) злотих, за рахунок яких було придбано необхідне обладнання для КНП «Черкаська міська інфекційна лікарня». Крім того, неурядова організація Асоціація друзів Бидгоща також передала до Черкас 100 000 злотих, за рахунок яких було закуплено обладнання для КП «Черкасиводоканал».

Співпраця з містом-побратимом Валмієра (Латвія) зосереджена на освітніх та молодіжних обмінах. Однак, враховуючи складну ситуацію в енергетичній галузі України, місто-побратим Валмієра (Латвійська Республіка) надіслало Черкасам обладнання для забезпечення безперебійного енергопостачання однієї з шкіл міста.

З початку повномаштабної війни розв'язаної росією, з міста Білефельд (Німеччина) було організовано низку вантажів з допомогою в Україну до Черкас. Також в рамках співпраці з Білефельд, до міста Черкаси направлено пожежний автомобіль з повним комплектом обладнання для підсилення місцевої рятувальної служби. За сприяння компанії Schüco International KG, Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) та небайдужих громадських організацій з Білефельду Черкасам передали обладнання для підприємств критичної інфраструктури. В продовження партнерства налагоджено співпрацю та обмін досвідом між підприємствами водопостачання Черкас та Білефельду.

В рамках угод про побратимство на сьогодні налагоджено співпрацю між медичними закладами міста Черкаси, міста Білефельд та району Штайнфурт. Проводяться регулярно on-line зустрічі та консультації для представників лікувальних закладів міст, організовано навчальні візити для лікарів Черкас до німецьких закладів.

У 2023-2025 роках Черкаси спільно з містом Білефельд та районом Штайнфурт залучали фінансування від Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) в рамках проєкту «Покращення цивільного захисту в муніципальному партнерстві з Україною», організованому Федеральним міністерством економічного співробітництва та розвитку Німеччини. Серед отриманих пакетів підтримки: обладнання для шкільних харчоблоків, меблі для класних кімнат і планшети для навчання, когенераційні установки та інше обладнання.

З метою представлення інвестиційного потенціалу та пріоритетних проєктів відновлення, Черкаська міська громада є учасником міжнародних виставкових заходів, конференцій, форумів в Україні та закордоном, зокрема: Ukraine Recovery Conference, REBUILD UKRAINE: CONSTRUCTION & ENERGY, Ukrainian Investment Congress, Polish Business Breakfast та ін.

В рамках заходів Програми створюються, розміщуються на сайті та поширюються інформаційні матеріали: інформаційні буклети «Черкаси представляють», «Черкаси представляють (інвестиційні проєкти)», «Інвестиційний паспорт міста» українською та англійською мовами, «Профіль міста», відеоматеріали про місто. Регулярно оновлюється інформація для каталогу експортноорієнтованих виробників «Catalogue Buy from Cherkasy region».

Забезпечується регулярне розміщення та оновлення інформації рубриках на сайті Черкаської міської ради («Профіль міста Черкаси», «Бізнес», «Інвестору», «Міжнародна діяльність», «Регуляторна політика», «Соціально-економічна характеристика», «Комунальне майно» та ін.).

В рамках заходів Програми сприяння залученню інвестицій та розвитку підприємництва у м.Черкаси також розробляються нормативно-правові акти щодо удосконалення інструментів фінансової підтримки бізнесу.

Енергетична сфера постійно стикається з низкою проблем, спричиненими російськими обстрілами. І особливо від енергокризи страждає бізнес, для якого графіки відключень на багато жорсткіші. Тож, з метою розширення можливостей енергопостачання середньому та малому бізнесу під час воєнного стану, для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, пов'язаних з кризовими ситуаціями в енергетиці країни, підтримки діяльності сфери громадського обслуговування та споживчих послуг міста, в рамках заходів Програми з 2023 року надається фінансова підтримка для бізнесу на придбання приладів та обладнання з енергозбереження та енергозабезпечення. Безповоротна фінансова допомога надається приватному бізнесу, який працює у сфері базових товарів і послуг – зокрема магазини, аптеки, майстерні, сервісні підприємства та інші заклади сфери обслуговування.

У період 2024-2026 роки до Реєстру для отримання часткового відшкодування витрат на придбання приладів та обладнання з енергозбереження та енергозабезпечення включено 122 суб'єкта господарювання, з них:

- 102 суб'єкта господарювання вже отримали часткову компенсацію на суму 9 282 986,59 грн.;

- 20 суб'єктів господарювання очікують фінансування на суму 2 360 620,50 грн.

Також, з 2024 року для пом'якшення негативних наслідків військової агресії росії проти України та відновлення діяльності черкаських підприємців, які продовжують свою діяльність під час обмежень та зберігають робочі місця, але майно яких постраждало внаслідок бойових дій, терористичних актів та диверсій російської федерації, в рамках програми надається фінансова підтримка з бюджету Черкаської міської територіальної громади.

Зокрема за 2024-2025 роки безповоротну фінансову допомогу отримали 73 суб'єктів підприємницької діяльності на загальну суму 3 650 000 грн., з них:

- у 2024 році - 52 суб'єкта підприємницької діяльності отримали допомогу у розмірі 2 550 000 грн.;

- у 2025 році - 21 суб'єкт підприємницької діяльності у розмірі 1 100 000,0 грн;

У 2026 році - 12 суб'єктів господарювання отримали допомогу на суму 2400 000,0 грн., ще 11 суб'єктів господарювання внесено до Реєстру та очікують фінансування на суму 2 200 000,0 грн.

Заходи по стабілізації та покращанню інвестиційного клімату Черкаської міської територіальної громади мають позитивні результати. Зокрема, відповідно до звітів ТОВ «Рейтингове агентство «ІВІ-Рейтинг», не зважаючи на виклики військового часу, прогнози щодо кредитного рейтингу та рейтингу інвестиційної привабливості територіальної громади з «негативного» у перший рік війни змінюються до «у розвитку» та прогнозуються на рівні «стабільний» у 2026 році. Отже, інвестиційний клімат на разі залишається сприятливим для інвесторів.

Історія кредитного рейтингу Черкаської міської територіальної громади

Дата	30.06.2020 - 09.12.2020	24.05.2021	19.11.2021	18.03.2022	23.06.2023	31.10.2023	19.06.2025	25.06.2026
Рівень рейтингу	uaBBB+	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA
Прогноз	у розвитку	у розвитку	у розвитку	негативний	у розвитку	у розвитку	у розвитку	стабільний

Історія рейтингу інвестиційної привабливості Черкаської міської територіальної громади

Дата	22.11.2018 – 09.12.2020	24.05.2021	18.03.2022	23.06.2023	31.10.2023	19.06.2025	25.06.2026
Рівень рейтингу	invBBB+	invA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA

Загалом за 2022-2025 роки на організацію заходів програми профінансовано з бюджету 3 892 590,8 грн.:

2022 рік – 44300,0 грн.;

2023 рік- 78590,8 грн.;

2024 рік - 2 550 000,0 грн.;

2025 рік – 1 219 700,0 грн.;

2026 рік – 11 682 986,59 грн.

Не зважаючи на виклики військового часу, аналізуючи ефективність заходів програми, враховуючі кількісні показники її результативності, можна зробити висновок, що мета програми поступово досягається. За останні декілька років основні показники зовнішньоекономічної діяльності, діяльності суб'єктів підприємницької діяльності зберегли позитивну тенденцію до зростання. Також збільшуються доходи міського бюджету, зокрема за рахунок єдиного податку, ПДФО та податку на майно. Однак, не зважаючи на позитивні тенденції, залишаються актуальними проблемні питання, що потребують особливої уваги, активної підтримки та забезпечення заходів по їх вирішенню з боку міської влади, особливо у період воєнного стану.

